Europos LIETUVIS

Mėnesinis leidinys, leidžiamas nuo 1947.7.25 2003 m. rugsėjo 21 d. Nr.9 (2550)

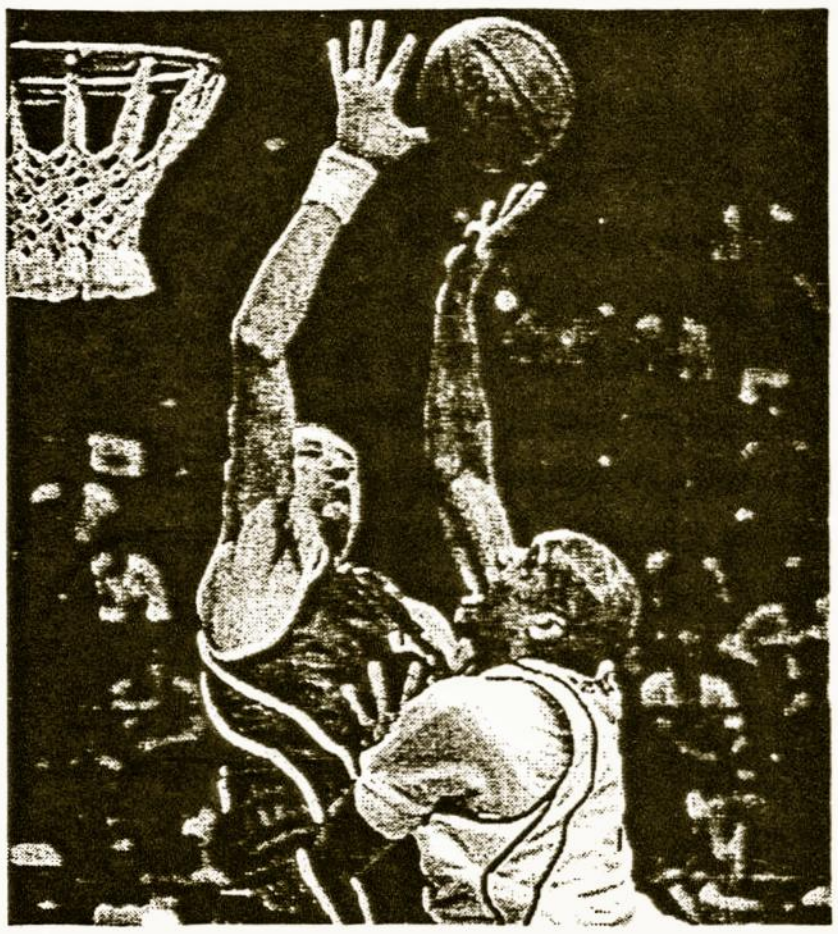

Mūšis "antrame aukšte": kairėje - Lietuvos rinktinės vidurio puolėjas E. Žukauskas

Mūšis dėl Europos aukso

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė ketvirtą kartą per visą komandos istoriją iškopė į Europos čempionato finalą ir iškovojo auksą

Mūsų šalies krepšininkai Švedijoje vykstančių XXXIII Senojo žemyno pirmenybių pusfinalyje rugsėjo 13 d. labai įtemptoje kovoje parklupdė Prancūzijos komandą 74:70 (20:16, 25:21, 13:23, 16:10). Lietuvos rinktinė, kuri taip pat pelnė kelialapį į 2004 metų Atėnų olimpines žaidynes, finale vakar susikovė su Ispanijos krepšininkais.

"Dar nesuprantu kas įvyko", - iškart po susitikimo teigė Lietuvos rinktinės kapitonas S. Štombergas. "Rungtynės buvo nervingos, žaidėjai daug klydo. Tačiau sėkmė buvo mūsų pusėje",-sakė S.Štombergas. S. Štombergas buvo Lietuvos rinktinėje. Jis pelnė 22 taškus. žaidėju pripažintas Š. Jasikevičius surinko 14 taškų, atkovojo 10 kamuolių ir atliko 7 rezultatyvius perdavimus.

Lietuvos krepšininkus, sekmadienį iškovojusius 33-iojo Europos vyrų krepšinio čempionato nugalėtojų titulą, pirmadienį, rugsėjo 15 d. Kauno Karmėlavos oro uoste pasitiko daugiatūkstantinė krepšinio grebėjų minia. Ji susirinko pasidžiaugti ir padėkoti čempionams už istorinę pergalę. Finale įveikę ispanus 93 : 84, Lietuvos krepšininkai trečiąkart tapo Europos čempionais, pakartoję 1937 ir 1939 metų triumfą.

Sekmadienio naktį Klaipėdos baruose liejosi šampanas. Uostamiesčio gatves vidurnaktį užplūdo pėsti ir ratuoti sirgaliai, mojuodami trispalvėmis, skanduodami "Lietuva!", " Mes – nugalėjom!". Krepšinio sirgaliai kilnojo net greitosios pagalbos mašinas – aistruoliai tokiu būdu vieną pacientę tiesiogine prasme pagydė!

Žinios iš "Vakarų ekspresas"

Lietuva ir Rusija incidentą Kenos pasienio punkte pavadino politiniu chuliganizmu

Lietuvos užsienio reikalų ministerija (URM), reaguodama į sekmadienį (rugsėjo 14 d.) Kenos geležinkelio pasienio kontrolės punkte protestavusių septyniolikos Rusijos piliečių elgesį, pabrėžė, kad toks incidentas neatspindi gerų kaimyninių Lietuvos ir Rusijos santykių dvasios.

Lietuvos URM laukia ikiteisminio tyrimo rezultatų ir siūlo šį incidentą sukėlusius asmenis įtraukti į nepageidaujamų asmenų sąrašą.

Ministerijos pranešime pritariama Rusijos URM pareiškimui, kuriame teisinio pagrindo neturintis išpuolis pavadintas politiniu chuliganizmu, siekiant populiarumo prieš rinkimus į Rusijos Valstybės Dūmą.

Septyniolika Rusijos nacionalbolševikų partijos atstovų partijos atstovų į Kenos geležinkelio pasienio kontrolės punktą atvykusiame tranzitiniams traukinyje Maskva – Kaliningradas antrankiais ir grandinėmis prisirakino prie traukinio vagone esančių turėklų, žodžiu skelbė nepasitenkinimą galiojančia tranzito tvarka, skandavo šūkius dėl " laisvo Kaliningrado" tranzito".

Dalis jų ant rankų ryšėjo raiščius su sovietine simbolika, turėjo kitos panašios atributikos.

Agresyviai nusiteikusi asmenų grupė rodė nepagarbą Lietuvos valstybei ir joje galiojančiai tvarkai., įžeidinėjo traukinį tikrinusius pasieniečius, nepakluso jų reikalavimams, priešinosi.

(nukelta į 9 psl.)

ASMENS TAPATYBĖS KORTELĖ

Turbūt jau girdėjote jog Lietuvoje išduodami naujo tipo asmens dokumentai, deja užsienyje gyvenantys nedaug ką apie juos žino. ***Plačiau apie tai...***

Šiuo metu Asmens dokumentų išrašymo centre per parą vidutiniškai išrašoma 2500 naujų asmens dokumentų.

Asmens tapatybės kortelė sukurta naudojant šiuolaikines technologijas bei pažangiausias apsaugos priemones. Kortelės polikarbonatiniame sluoksnyje duomenys, nuotrauka ir parašas įrašyti naudojant lazerinio graviravimo įrangą.

Asmens tapatybės kortelė – tai naujos kartos asmens dokumentas, atitinkantis Europos Sąjungos direktyvas ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) rekomendacijas.

Asmens tapatybės kortelė naudojama šalies viduje vietoje dabartinio Lietuvos Respublikos piliečio paso. Ji yra pagrindinis dokumentas, patvirtinantis asmens tapatybę ir pilietybę.

Asmens tapatybės kortele taip pat galima naudotis vykstant į užsienio valstybes, su kuriomis yra sudarytos atitinkamos tarptautinės sutartys ir susitarimai.

Asmens tapatybės kortelė išduodama privalomai kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui, sulaukusiam 16 metų ir neturinčiam galiojančio anksčiau išduoto Lietuvos Respublikos piliečio paso, bei prireikus vaikams iki 16 metų.

Žinios gautos iš www.lietuva.co.uk
J Podvoiskis

Laiškas Europos Lietuvio skaitytojams

Pavasario Sąskrydis Sodyboje. Neturėk kitų dievų kaip tik mane vieną!

Labai neabejotino gabumo EL korespondentas H.Gasperas raš):- "Taip pat susirinkusius sveikino Evangelikų pastorė (vardo nenugirdau). Evangelikai pasirodo Londone taip pat turi savo mokyklėlę ansambliuką apie kurį mažai kas yra girdėjęs. Jos pranešimas sukėlė susidomėjimą ir sekantį kartą tikimės išgirsti ir pamatyti programėlę".

Didžiai garbusis korespondente, tiesiai ir šviesiai aš ir dar daug kas gali pasakyti, kad ta jūsų minima pastorė toli gražu nėra Evangelikų pastorė.

Garbusis visuomenininke, korespondente noriu jums priminti štai ką:

Su pokario lietuvių antplūdžiu iš Vokietijos į D. Britaniją atvyko arti tūkstančio lietuvių – evangelikų. Iš pradžių jų religingais reikalais rūpindavosi lietuvių – evangelikų sielovada Vokietijoje atsiųsdama kunigus iš Vokietijos. Aldonis Putcė užbaigęs Oxfordo universitete studijuoti teologinius mokslus 1961 metais buvo įšventintas į kunigus ir jam buvo pavesta vadovauti lietuvių – evangelikų sielovadai D.Britanijoje. Jo žmona kunigė Gita Putcė dabartiniu metu dar talkina latvių- evangelikų sielovadoje. Be to dar reikalinga priminti dabartiniams skautų "Būdėkime" redaktoriui, kad kunigas A.Putcė su v.s. Gilma Zinkuviene yra buvę redaktoriais anksčiau negu H.Gasperas.

D.Britanijoje visų tradicinių bažnyčių, etninių bendruomenių religinius veiklos reikalus koordinuoja ir globoja: - katalikams, katalikų vyskupų konferencija, joje yra vienas vyskupas specialiai tiems reikalams.

Lietuviai evangelikai priklauso Anglikonų Bažnyčiai Cantebury arkivyskupui. Nusipirkę Church of England Year book, ten rasite kas kur yra.

Dabartiniu metu su Anglikonų Bažnyčia atstovu yra kunigas Darius Petkūnas, gyvenantis Klaipėdoje. Britų – lietuvių Draugijos žurnale "Tiltas" taip nesenai matėme nuotraukose, kaip lietuvių - evangelikų galva arkivyskupas J.E. dr. Jonas Kalvanas Westministerio Abbey susitinka su D.Britanijos karaliene Elizabeth II

Ponai direktoriai, ponios direktorės malonėkite pasisakyti: - kam priklauso ta jūsų pakviesta "PASTORĖ" ir jos draugai iš East –ham? Kuo jie yra nusipelnę D.Britanijos lietuvių bendruomenei?

Lietuvos katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas kardinolas arkivyskupas dr. Audrius Bačkis, labai neseniai atkreipė tikinčiųjų katalikų dėmesį į tai, kad tikėjimas burtais, " hyleriais" ekstrasensais ir Dievo vardu kalbančiais pranašais prieštarauja katalikų tikėjimui.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius išsamiai paaiškino, kad tokie "tikėjimai" prieštarauja įstatymui: - Neturėk kitų dievų, kaip tik mane vieną.

Stasys Kasparas

MELAVIMAS Į AKIS NET NEMIRKSINT . R.VALATKOS KOMENTARAS /"Laisvoji Europa"/

"Laisvosios Europos" radijo komentatorius Rimvydas Valatka mano, jog Lietuvos rinkėjai kartais rodo silpnybę politikų melams. Ar jis teisus? Kviečiame patiems susidaryti nuomonę pirma pasiklausius tos, kurią dabar pareikš Valatka.

Tautos tarnai galutinai sujžūlėjo. Praėjus vos mėnesiui po to, kai iš teisėjų luomo, įtarus juos aktyviai talkinus kontrabandininkams, buvo pašalinti trijų teismų pirmininkai, pašalintieji kreipėsi į teismą prašydami sugrąžinti į darbą. Buvę teisėjai tvirtina, kad atleidžiant juos buvo pažeista procedūra.

Dar didesnį įžūlumą pademonstravo 4 iš 7 konsulų, prieš mėnesį savo noru atsistatydinę iš diplomatinės tarnybos iškart po to, kai jie buvo įtarti ėmę kyšius už išduotas vizas iš užsienio piliečių. Teismui rašytuose pareiškimuose buvę diplomatai tvirtina, kad atsistatydinimo pareiškimai iš jų buvo gauti užsienio reikalų ministrui naudojant psichologinį smurtą.

Ką po to galima pasakyti? Nebent tai, kad įžūlumui Lietuvoje nebėra ribų, ypač žinant, jog jauni diplomatai savo turtais pralenkia net prakutusius verslininkus. Antai 36 metų buvusio Konsulinio departamento direktoriaus Gedimino Žiaudvyčio deklaruotas turtas ir pajamos siekia 800 tūkst. litų, o 659 metrų gyvenamasis namas, gerokai didesnis už šalies Prezidento namą, yra įvertintas vos 7 tūkst. litų. Tokio pat amžiaus buvęs generalinis konsulas Sankt Peterburge Ronkaitis motinai Palangoje sugebėjo padovanoti kotedžą.

Nauji automobiliai, sklypai, prabangūs butai ir namai, šimtatūkstantinės sumos, deklaruotos kaip ne banke laikomi pinigai – visos septyniukės skiriamasis bruožas. Konsulų bandymai įtikinti, jog visa tai sutaupyta iš valdiškos algos, tėra tik įžūlus pasityčiojimas iš sveiko proto ir, be abejo, visos valstybinės mokesčių inspekcijos.

Melas seniai tapo šių žmonių gyvenimo norma. Meluok nemirksėdamas, net pagautas už rankos – neprisipažink, netgi jeigu tave valdžia kažkaip sugebės iškrapštyti iš šiltos valdiškos vietos, leidusios lobti valstybės ir visuomenės sąskaita, nenuleisk rankų. Silpnumo akimirkai užėjus parašei atsistatydinimo pareiškimą – ne bėda. Atsigavęs tuoj pat imk rėkti, jog ministras, pasiūlydamas tau garbingą pasitraukimo išeitį, panaudojo psichologinį smurtą. Ką ten ministras, nieko nereiškia net Prezidentas, kuriam iššūkį meta iš kontrabandininkų gautų nešvarių pinigų vien tvorai aplink namą galintis 50 tūkst. litų skirti teisėjas.

Kodėl taip yra? Kodėl net pagauti už rankos įstatymo ir žmonių tarnais turėję būti valdininkai įžūliai tęsia kovą su valstybe, tiksliau kalbant, su visais juos išlaikiusiais Lietuvos piliečiais? Atsakymą kiekvienas susikurs pagal savo patirtį, išprusimą ir sugedimo laipsnį. Be abejo, bus teisūs tie, kurie sakys, kad kalti per "minkšti" įstatymai, leidžiantys susikompromitavusiems teisėjams ar diplomatams tyčiotis iš valstybės. Bet ar tokio paaiškinimo pakanka? Ar gali įstatymas, net jei jis bus pats tobuliausias, įpūsti padorumo dvasios sukčiui, kyšininkui, jei didesnė dalis visuomenės toleruoja dvigubus moralės standartus, tarp jų ir gyvenimą kombinuojant.

Taigi ar pati visuomenė kartais taip pat nėra kalta, kad susiformavo tokios tradicijos, tokia valdžios žmonių paprotinė teisė? Ar tokio jų elgesio nepaskatina, pvz., tai, jog tauta Seimo nariais ar net prezidentais dažnai renka ne tuos, kurių kvalifikacija ir padorumu galima neabejoti, o tuos, kurie nemirksėdami ir daug meluoja? Vienas valstybės vadovas žadėjo grąžinti dešrą po 2,20 ir benziną po 0,40, kitas - įvesti tvarką, padidinti pensijas ir įveikti skurdą. Abu melavo nemirksėdami, nors tai, ką žadėjo, ne prezidento valioje, bet maždaug 55 proc. žmonių Lietuvos tas melas buvo labai prie širdies. Tai kodėl dabar piktinamės trimis teisėjais ir buvusiais konsulais? Visi jie daro tą patį, ką ir mūsų pačių rinkti aukščiausi valstybės vadovai – meluoja per akis ir net nemirksi. Turime tai, ką turime.

2003-08-31

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

MOKSLEIVIAI REMIA LIETUVOS ŽALIŲJŲ PRADĖTĄ AKCIJĄ "NE D-6! BOIKOTUOK LUKoil"

Vis didesnį Lietuvos visuomenės susirūpinimą kelia žinia, kad Rusijos naftos kompanija "LUKoil" šiais metais planuoja pradėti naftos gavybą "D-6" telkinyje, kuris yra Kravcovskoje, vos už 22 km nuo Kuršių nerijos pakrantės ir tik už 7 km nuo Lietuvos ir Rusijos jūrų sienos. Niekas neabejoja, kad naftos telkinio "D-6" eksploatavimas kelia didžiulę grėsmę Baltijos jūrai, mūsų gražuolei, visų taip mėgiamai Neringai ir, be abejonės, jos gyventojams. Net

(pabaiga 4 psl.)

menkiausia avarija, užteršianti Kuršių nerijos pliažus nafta, padarytų didžiulę žalą turizmo verslui ir žvejybai bei iš to gyvenantiems žmonėms, jau nekalbant apie Baltijos jūros ekosistemą – naftos išsiliejimai užteršia vandens paviršių ir dėl susidariusios naftos plėvelės dūsta jūros augalai ir gyvūnai, be to daugelis chemikalų išsiliejusioje naftoje yra nuodingi. Nepaisant avarijų likvidavimo operacijų, žala gamtai ir pakrantės gyventojams neišvengiama.

Kad naftai išsiliejus padaroma didelė žala, parodė jau bandomieji gręžiniai 1983 m., kai 70 tonų naftos išsiliejo į Baltijos jūrą ir pasiekė Kuršių nerijos pakrantę. Apie 20 km pajūrio ruožas Rusijos ir Lietuvos pusėje buvo užterštas nafta. Nepaisant to, Rusijos naftos kompanija, 1985 m. pradėjo naftos platformos statybas jūroje, tačiau siekdami apginti didžiulę istorinę ir kultūrinę vertę turinčią Kuršių neriją, Lietuvos gyventojai aktyviais protestais 1987 m. naftos platformos statybas sustabdė.

Nepraėjus nė šešeriems metams, antra pagal dydį Rusijos naftos kompanija "LUKoil" paskelbė atnaujinanti "D-6" naftos telkinio įsisavinimą. Iškilo realus pavojus, kad vėl pradėjus eksploatuoti naftą Baltijos jūroje, visas ne tik Lietuvos gyventojų, bet ir užsienio turistų pamėgtas regionas gali virsti nuniokota vietove, paliekant be darbo ir pragyvenimo šaltinio kelis tūkstančius Kuršių nerijos gyventojų. Tai kelia didžiulį susirūpinimą tiek Lietuvos politikų, tiek žaliųjų, tiek ir visos visuomenės tarpe. Neliekame abejingi ir mes, Vilniaus Radvilų vidurinės mokyklos moksleiviai. Mes ne tik pritariame paskelbtai ilgalaikei akcijai "Ne D-6! Boikotuok LUKoil", bet ir stengiamės prie jos prisidėti.

Rugsėjo 3 dieną dalyvavome žaliųjų ir Lietuvos konservatorių surengtoje protesto akcijoje prie "LUKoil" degalinės. Platinome informaciją apie gresianti pavojų Baltijos jūrai, susijusį su naftos gavybą "D-6" telkinyje. Kad mūsų protestas nenuėjo veltui, rodo tai, kad mums bepiketuojant, "LUKoil" degalinės darbuotojai sumažino kuro kainas, o pro šalį važiuojantys vairuotojai palaikančiais šūksniais ir gestais ragino mus tęsti pradėtą darbą. Bet labiausiai džiugino tai, kad buvo vairuotojų, kurie, pamatę mūsų plakatus "STOP LUKoil", apsisukdavo ir nuvažiuodavo taip ir neįsipylę kuro "LUKoil" degalinėje.

Kviečiame visos Lietuvos moksleivius prisidėti prie šios protesto akcijos. Neleiskime, kad verslo rykliai sudarkytų unikalų Lietuvos kampelį, sunaikintų auksines Kuršių nerijos kopas ir užterštų mūsų gintarinę Baltiją.

VILNIAUS RADVILŲ VIDURINĖS
MOKYKLOS
MOKINIŲ TARYBA

V.Adamkus susirūpinęs dėl naftos telkinio D-6

BNS

Kadencija baigęs prezidentas Valdas Adamkus paragino prezidentą Rolanda Paksą asmeniškai kreiptis į Rusijos vadovą ir išsiaiškinti, ar Rusija tęs pradėtus parengiamuosius darbus siekiant išgauti naftą netoli Kuršių nerijos.

"Ten yra tiesiog žaidžiama su Baltijos jūros ir Kuršių nerijos
aplinka, sukeliamas rimtas pavojus visai ekologinei gamtos sistemai ir
atsiranda galimybe suardyti nusistovėjusią pusiausvyrą", - interviu
Lietuvos radijui sakė V.Adamkus. Prieš tapdamas Lietuvos prezidentu, jis ilgai ėjo svarbias pareigas aplinkosaugos srityje JAV.

V.Adamkaus nuomone, susidaro įspūdis, kad Rusijoje specialiai laukiama, kol bus pastatyta naftos gavybos platforma ir tuomet pareikšta, kad darbai jau prasidėjo ir negalima griauti to, kas jau pastatyta. "To neturėtume leisti. Manau, kad pats prezidentas turėtų tuojau pat pakelti telefono ragelį ir paskambinti prezidentui Vladimirui Putinui bei paprašyti viešai pasakyti: Rusija tęs pradėtus darbus ir nekreips dėmesio į nieką, ar stabdys juos ir keis savo pozicija", - teigė V.Adamkus.

Eksprezidentas teigė prieš pusantrų metų apie galima naftos gavybą kalbėjęs su Kaliningrado valdžios atstovais. "Jie tuomet teigė, kad Rusija nesiima jokių konkrečių darbų ir, galbūt, jokie naftos gavybos darbai išties nebus pradėti. Tačiau šiandien mes matome visai ką kitą: konkretus projekto įgyvendinimo žingsniai jau yra žengiami", - sake V.Adamkus.

V.Adamkus apgailestavo, kad Rusija nenori suteikti jokių garantijų ir numatyti jokių "saugiklių", galinčių bent iš dalies garantuoti, kad kokia nors nelaimė neįvyks.

Prezidento teigimu, Rusijai po Kuršių mariomis esantys naftos šaltiniai neturėtų būti gyvybiškai svarbūs, nes už Uralo kalnų ir Kaukaze jie turi daugiau naftos, "negu jie patys gali išgauti ir sunaudoti".
"Atsitikus nelaimei ir išsiliejus naftai, nukentės ne tik jūros gyvūnija
ir augmenija, bet ir pajūris, ir žmonės. Mano nuomone, tai butu nepateisinama ir susidariusi situacija reikalauja aiškaus sprendimo bei nedviprasmiško Rusijos apsisprendimo ir atsakymo", - teigė V.Adamkus.

1983 metais atrastas telkinys "D-6" ("Kravcovskoje") yra Baltijos jūros šelfe už 22 kilometrų nuo Kuršių nerijos pakrantės ir tik už

(pabaiga 5 psl.)

7 kilometrų nuo Lietuvos ir Rusijos jūros sienos. Naftos gavyba "D-6" telkinyje planuojama pradėti šių metų pabaigoje ar kitų pradžioje, didžiausias projektinis pajėgumas būtų pasiektas dar po kelerių metų.

"LUKoil" kompanija planuoja šį telkinį eksploatuoti 25-30 metus. Kasmet išgaunamos naftos kiekis sudarytų apie 600-700 tūkst. tonų.

Lietuvos ir Rusijos žaliųjų organizacijos tvirtina, kad pradėjus realizuoti projektą "D-6" gali būti užteršta aplinka, iškilti atsitiktinio naftos išsiliejimo pavojus ir daromas bendras neigiamas poveikis Kuršių nerijai, kuri 2001 metais buvo įtraukta i UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą.

Rusijos Gamtos išteklių ministerijos pareigūnai teigia, kad nėra jokių kliūčių pradėti naftos gavybą "D-6" telkinyje Baltijos jūros šelfe Kuršių nerijos pašonėje, nes ekologinės ekspertizės projektai buvo teigiami.

Tačiau, nepaisant daugkartinių raginimų, Lietuva iki šiol negavo iš Rusijos ekologinės ekspertizės apie "D-6" telkinio eksploatavimą išvadų.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

Irake lietuviai atrėmė išpuolį

Apšaudyti teroristų, kariškiai atsakė ugnimi. Tarptautinėje misijoje Irake tarnaujantiems lietuvių kariams teko atremti vietos teroristų išpuolį. Per susišaudymą taikdariai nenukentėjo.

Ankstį trečiadienio rytą nežinomi užpuolikai prieštankinėmis raketomis apšaudė taikdarių būstinę, esančią netoli Basros miesto Pietų Irake.

Keturios raketos buvo iššautos į būstinę iš futbolo stadiono, esančio apie 200 metrų nuo taikdarių stovyklos. Du išpuolio metu budėję lietuviai paleido ugnį iš automatinių ginklų į stadioną. Užpuolikai nebuvo sužeisti, tačiau apšaudymas raketomis buvo nutrauktas. Tai buvo jau trečias nesėkmingas išpuolis prieš šią taikdarių būstinę.

Tačiau lietuviai susirėmime tiesiogiai dalyvavo pirmą kartą.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

Europos krepšinio čempionai

Prezidentas Rolandas Paksas nacionalinės krepšinio rinktinės nariams ir Europos čempionams įteikė valstybinius apdovanojimus.

Žaidėjai Šarūnas Jasikevičius, Arvydas Macijauskas, Ramūnas Šiškauskas, Saulius Štombergas ir treneris Antanas Sireika apdovanoti ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Didžiuoju kryžiumi. Žaidėjai Darius Songaila, Eurelijus Žukauskas, Mindaugas Žukauskas ir vyriausiojo trenerio asistentai Valdemaras Chomičius, Gintaras Krapikas ir Donas Nelsonas gavo ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Komandoro Didįjį kryžių. To paties ordino Komandoro ir Karininko kryžiai įteikti likusiems komandos nariams. Kšyštofas Lavrinovičius dėl teistumo ir pagal įstatymą kelerius metus negali būti apdovanotas, todėl R. Paksas šiam krepšininkui įteikė nedidelę sidabrinę Prezidento taurę. Baltojoje salėje vykusią ceremoniją stebėjo kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo nariai, ministrai.

Taip pat Lietuvos rinktinės treneriui Antanui Sireikai iškilmingame Šiaulių tarybos posėdyje buvo suteiktas Šiaulių garbės piliečio vardas. Taip nusprendė skubos tvarka susirinkusi garbės piliečio vardo suteikimo komisija, tokiam siūlymui pritarė visi 10 į posėdį susirinkusių narių. Akcentuota, kad A. Sireikai šis garbingas vardas bus suteiktas už ilgametį darbą populiarinant krepšinį, išaugintas krepšininkų kartas.

Europos krepšinio čempionato Švedijoje metu nuolat buvo minimos dvi datos - 1937 ir 1939 metai, kuomet Lietuvos krepšininkams buvo pavykę iškovoti Europos auksą.

Originalūs tų metų trofėjai, Latvijoje gauti atminimo medaliai ir istorinės profesionaliausių ano meto krepšinio meistrų nuotraukos, autografai saugomi pastarosiomis dienomis aktyviau lankomame Lietuvos sporto muziejuje Kaune. Čia galima pamatyti sidabro spalvos taurę, kuri Lietuvos sportininkams įteikta Rygoje, greta jos - tuometinio Latvijos Prezidento atminimo lėkštę ir po dvejų metų Kauno sporto halėje iškovotą Lietuvos herbu ir gintaro gabalėliais puoštą masyvią čempionų skrynią. Lietuvos krepšinio federacijos vadovai informavo, kad šiuo metu svarstoma, kur turėtų stovėti sekmadienį Stokholme iškovota taurė, neatmetama galimybė taurę eksponuoti Lietuvos sporto muziejuje. Lietuvos sporto muziejus įsikūręs arti Santakos parko, kur vyko Europos krepšinio čempionų sutiktuvės.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

Sukurtas pirmasis kompiuterinis lietuvių kalbos gramatikos tikrintuvas (ELTA).

Rinkoje artimiausiu metu pasirodys programinės įrangos naujovė - lietuvių kalbos gramatikos tikrintuvas, leisiantis elektroniniuose tekstuose aptikti ir taisyti gramatines klaidas.

Pasak pranešimo spaudai, šiuo metu baigiami naujosios programinės įrangos testavimo darbai, kuriuos atlieka jos kūrėja - didžiausia kalbinių sprendimų informacinių technologijų bendrovė "Tilde informacinės technologijos".

Iki šiol kompiuterių vartotojai galėjo naudoti tik lietuvių kalbos rašybos tikrinimo priemones. Rašybos klaidų tikrintuvai pažymi netaisyklingai parašytus žodžius, tačiau lietuvių kalbos gramatikos klaidų neaptinka.

Naujasis gramatikos tikrintuvas elektroniniame tekste pažymės dažniausiai abejonių keliančių sudurtinių žodžių, valstybių ir jų sostinių, įmonių ir organizacijų, pareigų bei titulų pavadinimų, santrumpų ir datų rašybą. "Tilde informacinės technologijos" gramatikos tikrintuve daug dėmesio skiriama neteisingų linksnių, bendraties formų atradimui ir taisymui. Daugeliui kompiuterių vartotojų iškyla abejonių ir dėl lietuvių kalbos skyrybos - naujasis gramatikos tikrintuvas suras ir pažymės lietuvių kalbos skyrybos klaidas.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

Madonos knyga vaikams išleista ir lietuviškai (ELTA).

Popdievaitės Madonos (Madonna) knyga vaikams "Anglijos rožės" ("The English Roses") išleista ir lietuvių kalba. Ją jau galima įsigyti ir Lietuvos knygynuose. "Anglijos rožės" lietuviškai išleido leidykla "Alma littera".

Paryžiuje pristatyta knyga vienu metu išleista net 30 kalbų šimte valstybių, o bendras jos tiražas viršija 1 mln. egzempliorių. Knygų leidybos istorijoje - tai pirmasis tokio masto projektas, vienijantis per 30 didžiausių pasaulio leidėjų, tarp jų - ir vos 48 tūkst. gyventojų turinčiose Farerų salose. Projektą buvo įmanoma įgyvendinti tik pasitelkus pažangiausią skaitmeninę spaustuvių technologiją.

Madonos knyga skiriama įvairaus amžiaus tarpsnių vaikams. Čia paprastai ir suprantamai pasakojama apie kasdieniame vaikų gyvenime išgyvenamus jausmus: pavydą, liūdesį, vienatvę ir didelę draugystę. Pirmajame tome iš penkių knygų serijos vaikams Madona (Madonna) pasakoja apie keturias mergaites, kurios atsisako draugauti su vieniša Bina (Binah). Pasak autorės, jos naujoji knyga vaikams padės lengviau ištverti neigiamas emocijas.

Knygos iliustracijas sukūrė pasaulinio garso italų kilmės dailininkas Džefris Falvimaris (Jeffrey Fulvimari), dirbęs tokiems madų žurnalams kaip "Vogue" ir "Harper's Bazaar".

Madona ketina už šį projektą gautą pelną skirti vaikų labdarai. Projekto sumanytojai griežtai slepia kitų knygelių turinį ir jų iliustratorių vardus.

45 metų dainininkė Madona (Madonna) paskutinį kartą knygų rinką sudrebino 1992 metais. Tada buvo išleista jos knyga "Seksas" ("Sex"). Joje išspausdintos atviros apsinuoginusios Madonos (Madonna) nuotraukos, kuriose kartu pozavo dainininkas Vanila Ais (Vanilla Ice) ir modelis Naomi Kempbel (Naomi Campbell).

Anot per 20 metų muzikinę karjerą pardavusios 200 milijonų muzikinių albumų Madonos, naująją knygą vaikams parašyti ją įkvėpė kabalos, ezoterinės judaizmo atšakos, studijos.

"Atstumas tarp šių dviejų leidinių yra per daug platus ir sudėtingas, kad jį būtų galima paaiškinti keliais žodžiais. Užtenka tik pasakyti, kad mano vizija apie pasaulį ir apie mano įsipareigojimus labai smarkiai pasikeitė", - teigė ji pranešime.

Kita serijos vaikams knyga bus pristatyta lapkričio 15 dieną.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

Young Baltic Talent

Taip pavadintas antrasis metinis jaunų talentingų pabaltijiečių koncertas. Jo klasikinės ir šiuolaikinės muzikos programą atliks paskutinio kurso ir toliau studijuojantieji studentai iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Koncerto metu bus viena pertrauka, o baigsis su atsigaivinimu (vynu ir "Baltijos užkandžiais") koncerto atlikėjams ir publikai.

Bilietai £8.00, pensininkams, studentams ir bedarbiams £4.00, vaikams iki 16 metų nemokamai.

Koncertas įvyks lapkričio 2 d., sekmadienį, 15 val.

Koncertą remia kartu Guildhall of Music & Drama ir Baltic Council in Great Britain

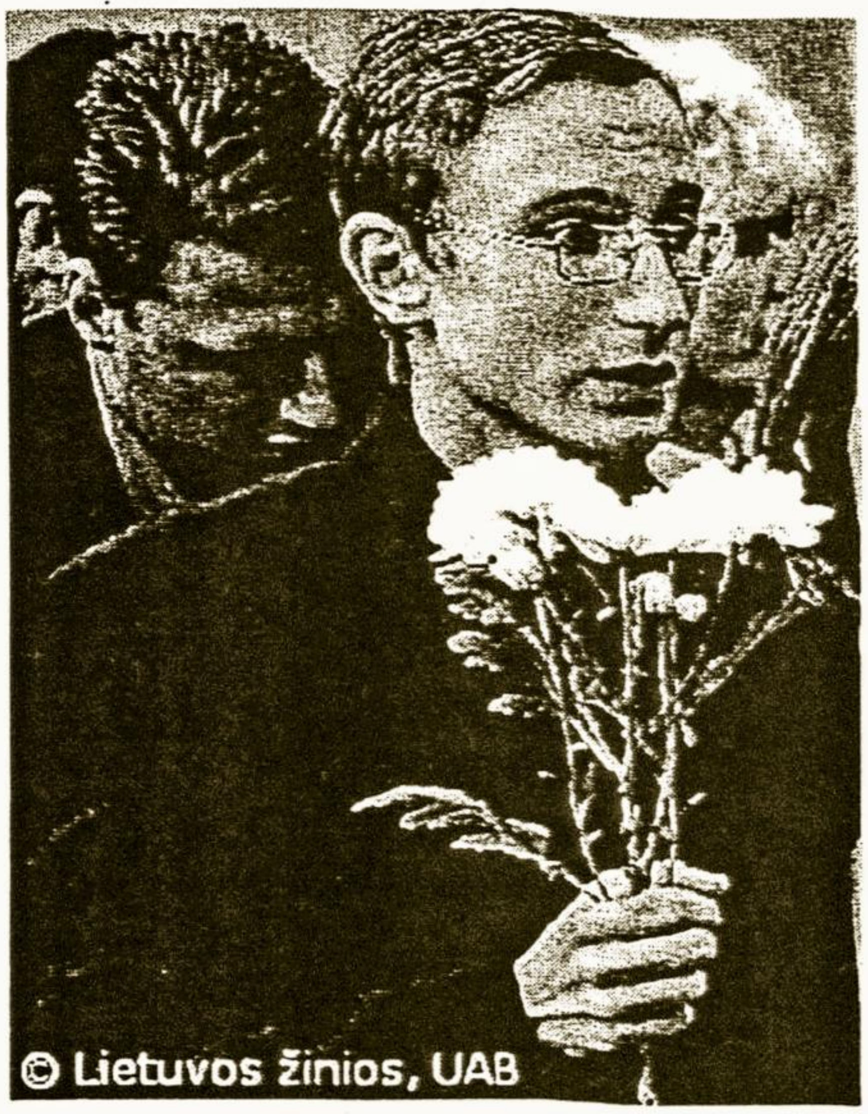

Advokato sūnus prisipažino bendrininkavęs nužudant tėvą

Mirtinai subadyto advokato Ruslano Rožkovo sūnus prisipažino bendrininkavęs nužudant tėvą. Jam ketinama skirti psichiatrinę ekspertizę.

Devyniolikmetis Ruslanas Rožkovas, žinomo advokato Ruslano Rožkovo sūnus, buvo suimtas praėjusią savaitę. Pareigūnai įtarė, kad jis galėjo prisidėti prie savo tėvo nužudymo ir brolio Tachiro sužalojimo. Ketvirtadienį vaikinas prisipažino bendrininkavęs įvykdant šį sunkų nusikaltimą. Koks tikslus jo vaidmuo žmogžudystėje, pareigūnai kol kas nekomentuoja.

R. Rožkovas suimtas trims mėnesiams. Jam ketinama skirti psichiatrinę ekspertizę. Tokia procedūra laukia ir pagrindinio įtariamojo advokato nužudymo byloje – 16-mečio Rožkovų kaimyno. Nepilnametis jau anksčiau buvo prasitaręs, jog už advokato nužudymą jam neva buvusi pažadėta didelė suma pinigų.

48 metų advokato R. Rožkovo lavonas su daugybinėmis durtinėmis pjautinėmis žaizdomis kūne ir sužalotas jo 25 metų sūnus Tachiras buvo aptikti rugpjūčio 31-osios naktį jų namuose Anykščių gatvėje.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

LATVIJA SPRENDŽIA SAVO LIKIMĄ

Paskutinė iš 10 valstybių kandidačių Latvija turi apsispręsti, ar jai pakeliui su Europa.

Rugsėjo 20 d.- paskutinė iš dešimties valstybių Latvija, - netikėtai atsidūrusi ties vyriausybės krize, turi apsispręsti dėl narystės Europos Sąjungoje (ES). Iki šiol visos šalys kandidatės pareiškė esančios už stojimą į bloką.

"Dauguma piliečių pritars siekiui prisidėti prie Sąjungos", - dvi dienas prieš lemtingą balsavimą šioje bene labiausiai dėl narystės dvejojusioje valstybėje pranešė visuomenės nuomonės tyrimo agentūros. Kompanija "Latvijas Fakti" paskelbė, kad per apklausą, surengtą rugsėjo 12-16 dienomis, 63,2 procento balsuoti žadančių žmonių pritarė Latvijos narystei ES. Tai gerokai daugiau nei rugpjūčio mėnesį, kai už narystę ketino pasisakyti šiek tiek daugiau nei 50 procentų Latvijos gyventojų, planuojančių dalyvauti referendume. Dabar prieš stojimą į ES žada balsuoti 29,1 procento žmonių, 7,7 procento dar neapsisprendę. Apklausus tūkstantį balsavimo teisę turinčių piliečių paskelbta, jog šiandienos referendume ketina dalyvauti 80,6 procento visų rinkėjų.

Tendencija patvirtinta

Tendenciją balsuoti už Latvijos stojimą į ES ir narystės priešininkų bei dvejojančių žmonių skaičiaus mažėjimą patvirtino ir kita gyventojų apklausas rengianti kompanija "InMind".
Rugsėjo 8-14 dienomis ji apklausė 606 žmones. 91,1 procento respondentų sakė, kad ketina balsuoti, 56,5 procento buvo už narystę ES, 23,9 procento - prieš, 19,6 procento dar neturėjo tvirtos nuomonės.
"Latvijas Fakti" atstovas spaudai Aigaras Freimanis teigė, jog šie rezultatai nepaliko jokių abejonių, kad Latvijos gyventojai, kurių iš viso yra 2,3 milijono, pritars savo šalies narystei Sąjungoje. Pasak jo, rinkėjus paveikė aktyvi valstybės lyderių, tarp jų - prezidentės Vairos Vykės-Freibergos ir premjero Einaro Repšės, kampanija, taip pat kaimynės Estijos per praėjusio sekmadienio referendumą priimtas sprendimas stoti į ES.

Rusakalbiai prieš

Latvijos rusų bendruomenė ir kitos visuomeninės organizacijos ragina rusakalbius rinkėjus gerai pamąstyti, kaip balsuoti per šios dienos referendumą. Jų išplatintame kreipimesi tvirtinama, jog agitacija už ES remiasi emocijomis ir demagogija. "Latvijoje trūksta objektyvios informacijos apie stojimo į bloką padarinius,

(nukelta į 9 psl.)

BIRTŲ – LIETUVIŲ VAIKŲ FONDAS

A. + A. Nikodemas Butkus

N.Butkus ilgus metus gyveno Anglijoje ir ne kartą aukojo Vaikų Fondui. Grįžęs į Lietuvą, nežiūrint garbaus amžiaus, rūpinosi Lietuvos vaikais. Ypač padėjo vaikams su sunkia negalia. 2002 metais Vilniaus specialiam darželiui "Dobilėlis" įteikė didelę dovaną: kinezeterapijos priemonės ir specialius baldus visai negalintiems vaikščioti vaikams. Pats dalyvavo Šv. Kalėdų šventėje darželyje.

Prieš mirtį velionis gyveno Vilniuje su sūnaus Sauliaus šeima. Palaidotas Vilniuje, prie žmonos, Rokantiškių kapinėse. Britų – Lietuvių Vaikų Fondo vardu ant kapo padėjome gėlių ir uždegėme žvakių.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą sūnaus Sauliaus šeimai, giminėms ir artimiesiems.

Britų – Lietuvių Vaikų Fondo nariai

➢➢➢➢➢ ➢➢➢➢➢ ➢➢➢➢➢

Padėkos fondui....

***

Valkininkų vaikų globos namai "Spengla" nuoširdžiai dėkoja Lietuvos britų vaikų paramos fondui už gautą paramą mokyklinėms priemonėms ir avalynei.

Direktorė Birutė Matačiūnienė

***

Nuoširdžiai dėkojame Britų – Lietuvių pagalbos Lietuvos vaikams fondui ir asmeniškai poniai Hildai Piščikienei už suteiktą paramą Valkininkų vaikų ligoninėje "Pušelė" gydomiems vaikams.

Valkininkų vaikų ligoninės vyriausiasis gydytojas Artūras Audickas

***

Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą paramą Šeimos paramos centrui. Už gautas lėšas Centras įsigijo "Biotron" lempą skirtą susirgimų prevencijai.

Dėkodami už gražų bendradarbiavimą, linkime ištvermės, sveikatos, gerumo, didelės asmeninės laimės.

Tegul nauji siekiai ir Dievo palaima Jus veda gyvenimo keliu.

Su didele pagarba

Bendrijos "Viltis" Širvintų padalinio pirmininkė Rita Kamarauskienė

➢➢➢➢➢ ➢➢➢➢➢ ➢➢➢➢➢

Aukos:

AN	£1,000
P.Dunn, Harwich	£521
A.A. Kun.S.Matulio atminimui	
K. ir M. Barėnai, Ealing	£20
B. ir G. Zinkai, Derby	£15

Nuoširdžiai dėkojame aukotojams

Fondo sekretorė

Karvutės pienelis...

Ar atsimeni tą dieną
Kai lankoj grėbėm šieną
Tas šienelis reikalingas
Ir karvutės bus dėkingos
Gal ir sunkus darbas buvo
Prakaitas nuo kūno sruvo
Bet padėti tu norėjai
Nes karvutės tu mylėjai
Geros karvės pieno duoda
Bet ir reikia duot paguodą
Reikia kad tave mylėtu
Jos pienelio negailėtų
Jeigu pieno nori gerti
Reiks karvute tankiai šerti
Bet šienelio daug prigriebei
Pieno produktų mėgėjai
Šviežio pieno prirauginsi
Sūrį iš varškės gaminsi
Iš grietinės sviestą muši
Pagaminsi aukštą rūšį
Daug sviestelio pagaminsi
Draugus, gimines vaišinsi
Gal ir rasi malonumą
Ir parodysi savo gerumą

Biržiškis

būsimus gyventojų socialinės padėties pokyčius, - teigia kreipimosi autoriai. - Tai verčia būgštauti, kad vyriausybė, norėdama išvengti neigiamų referendumo rezultatų, slepia realius skaičius". Dokumente primenama, jog Suomijoje, kai ji įstojo į ES, padidėjo kainos, sumažėjo smulkiųjų ir vidutinių įmonių, darbo vietų, buvo likviduojami valstiečių ūkiai. "Niekas neišspręs mūsų problemų už mus. Seimo rinkimai parodė, kad rusakalbių rinkėjų balsai gali turėti įtakos jų rezultatams", - sakoma kreipimesi. Jį pasirašė Latvijos rusų bendruomenė, Rusų jaunimo asociacija, jaunimo klubas ROL, Kariškių pensininkų susivienijimas ir kitos organizacijos.

Politinė įtampa didėja

Įtampą šalyje didina ir tai, jog Latvija atsidūrė ties vyriausybės krizės riba. Politologų nuomone, vienintelis dalykas, sulaikantis valdančiąją koaliciją nuo atsistatydinimo, - šiandienos referendumas dėl šalies stojimo į Europos Sąjungą.

Politinę įtampą sukėlė ketvirtadienį Latvijos parlamente surengtas balsavimas dėl Kovos su korupcija biuro vadovo patvirtinimo. Seimas nepanoro matyti šiame poste Jutos Strikės, nors ją rėmė ministras pirmininkas Repšė ir jo vadovaujama "Naujojo laiko" partija. Pasak premjero, Seimo deputatus "papirko tie, kurie bijo, kad suaktyvės kova su korupcija". "Girdėjau, jog už vyriausybės sužlugdymą buvo siūloma 15 milijonų latų (maždaug 27 milijonai dolerių), o "Naujojo laiko" deputatams - 50-100 tūkstančių latų už tai, kad jie paliktų savo frakciją", - pareiškė Repšė per televiziją. Tačiau įrodymų savo žodžiams pagrįsti nepateikė. Stebėtojų nuomone, balsavimas Seime - dar vienas didėjančios krizės ir valdančiosios koalicijos skilimo ženklas. Konfliktas bręsta jau seniai, nes mažesni "Naujojo laiko" partneriai nepatenkinti autoritariniu, anot jų, premjero vadovavimo stiliumi.

Pritars vienijimuisi

Nors Latviją krečia politiniai skandalai, ES plėtros komisaras Guenteris Verheugenas mano, jog šalies gyventojai per referendumą pasisakys už šalies narystę Bendrijoje. "Esu tvirtai įsitikinęs, kad latviai pritars Europos vienijimuisi", - pareiškė jis antradienį kalbėdamas per Antrąjį Vokietijos televizijos kanalą. Anot Verheugeno, nesėkmė per Švedijos referendumą dėl euro įvedimo neturėtų paveikti Latvijos piliečių. Jei latviai tars "taip" Europos Sąjungai, stojimui bus pritarusios visos 10 būsimų ES narių. "Tai rodo, kad Europos idėja gyva ir patraukli", - kalbėjo Verheugenas.

Pagal Latvijos įstatymus referendumo rezultatai galios tik tuo atveju, jeigu jame dalyvausiančių rinkėjų skaičius nebus mažesnis už pusę tų žmonių, kurie atėjo į 2002 metų spalį vykusius parlamento rinkimus. Taigi referendume turi dalyvauti mažiausiai 497 543 piliečiai - 35,14 procento visų rinkėjų.

ELTA, BNS, LŽ

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

TEISĖTVARKA

Pareigūnai, kasdien susiduriantys su nelegaliais imigrantais ir prieglobsčio prašytojais, įsitikinę, kad ateityje dėl nelegalų kils dar daugiau problemų. Jų manymu, jei valstybė nesiims griežtesnių savigynos priemonių, Lietuvai gresia įvairaus plauko perijbnù, apsimetančių persekiojamais pabėgėliais, antplūdis. Nors daug Lietuvos piliečių gyvena prastesnėmis sąlygomis nei prieglobsčio prašytojai, Ruklos pabėgėlių centre pastarieji vagia, plėšikauja, uja centro darbuotojus, sukelia riaušes ir gadina inventorių. Per mėnesį mūsų šalis kiekvienam iš jų maitinti, apgyvendinti, apsaugai, asmeninėms išlaidoms skiria nuo 1.000 iki 1.200 litų. Tuo tarpu savo šalies piliečiams pensininkams valstybė moka 3 - 4 kartus mažiau. Neseniai Seime buvo pristatytas naujo įstatymo "Dėl užsieniečių teisinės padėties" projektas. Netrukus jis turėtų būti svarstomas parlamentarų ir, matyt, priimtas.

R

&&&

Kaunietis Barselonos olimpiados dalyvis boksininkas Vidas Markevičius nušautas 1992 metų rudenį Kaune. 2001 metų lapkričio 24 dieną Vilniuje nušautas Lietuvos bokso federacijos prezidentas kaunietis Remigijus Daškevičius, keletą kartų iškovojęs Lietuvos jaunių ir jaunimo bokso čempiono titulus. Kriminalinę bokso įvaizdį Lietuvoje sustiprino šalies jaunių bokso čempionui Artūrui S. pareikšti įtarimai dėl žinomo Klaipėdos advokato nužudymo. Tačiau LBF generalinis sekretorius V.Sinkevičius mano, kad rimtos bokso treniruotės jaunimą gali tik išgelbėti nuo klystkelių. Buvęs Europos bokso čempionas, įmonės "Automoderna ir partneriai" direktorius Juozas Juocevičius įsitikinęs, kad bokso treniruotės neformuoja nusikaltėlių ir nebrandina banditiškos psichologijos. Pasak jo, geriausi pavyzdžiai - visame pasaulyje Lietuvą garsinę boksininkai Algirdas Šocikas ir Danas Pozniakas. KD

KD.

&&&

GARSAS APIE JĮ ATĖJO LIGI ŠIANDIEN...

2000 metais Anglijoje išleista istoriko dr. Kun. Stepono Matulio, MIC, knyga apie Palaimintąjį Jurgį Matulaitį. Ši dr. Kun. S.Matulio knyga – daktaro disertacija, 1948 m. gruodžio 19 d. apginta ir labai gerai įvertinta Angelicum universitete.

Studija "Palaimintasis arkivyskupas Jurgis Matulaitis MIC apaštalinis vizitatorius Lietuvai 1925 – 1927" apima gana trumpą laikotarpį, tačiau jį autorius suskirstė į tris bene svarbiausius tarpsnius.

Įžangoje pateikiama glausta, tačiau išsami Palaimintojo biografija. Pirmojoje knygos dalyje apžvelgiama Lietuvos Bažnyčios padėtis atgavus nepriklausomybę, pateikiami visų trijų Lietuvoje buvusių vyskupijų bei Klaipėdos krašto statistiniai duomenys, apžvelgiamas katalikų gyvenimas, ryčiai su Apaštalų Sostu.

Autorius išskyrė laikotarpį tarp Lenkijos konkordato (1925 m. vasario 10 d.) ir apaštalinio vizitatoriaus J. Matulaičio atvykimo į Lietuvą (1925 m. gruodžio 13 d.), primindamas ir lenkų okupacijos bei lenkų konkordato pasekmes Lietuvoje, akcentuodamas, kad Apaštalų Sostas tvarkyti kurio nors krašto reikalus tos pačios tautos vyru paprastai neskiria. Todėl, skirdamas lietuvį Popiežiaus vardu lankyti Lietuvą, Pijus XI ne tik išreiškė pasitikėjimą arkivyskupu J. Matulaičiu, bet ir parodė palankumo ženklą lietuvių tautai (P.54.) Autorius aprašo apaštalines vizitacijos pradžią, tikslą, akcentuoja tris pagrindinius darbus, kurių ėmėsi būsimasis palaimintasis: tai Lietuvos bažnytinės provincijos sutvarkymas, santykių tarp Apaštalų Sosto ir Lietuvos atstatymas ir Lietuvos konkordato sudarymas. Mokslininkas apžvelgia sudėtingą padėtį Lietuvoje bei arkivyskupo įvairiapusę veiklą, jo diplomatiją gerinant tuos santykius. Autorius akcentuoja, kad iš pradžių buvo bandyta kovoti prieš apaštalinį vizitatorių, jis buvo apkaltintas neištikimybe tėvynei ir kitais nebūtais dalykais, tačiau " gana trumpu laiku lietuviai įsitikino, kad J. Matulaitis visiškai sau naudos neieško. Nepailstamą darbą stiprino malda, pasninku. (P.68.)

Kun. S. Matulis išskiria keletą būdų, kuriais apaštalinis vizitatorius stiprino lietuvių katalikiškumą. Nemažai dėmesio skiria religiniams ordinams ir arkivyskupo Jurgio paramai kuriant ir stiprinant kongregacijas. Mokslininkas kalba apie Teologijos- filosofijos fakulteto Lietuvos universitete įkūrimą ir arkivyskupo pastangas, kad Šventasis Sostas šiam fakultetui pripažintų teisę teikti akademinius laipsnius.

Analizuojami kiti svarbūs dvasinio gyvenimo pokyčiai : vieningo apeigyno įvedimas, bažnytinės nuosavybės grąžinimo klausimo iškėlimas, potvarkio dėl privalomos karinės tarnybos vyrams vienuoliams panaikinimas, paskirtas vyriausiasis karo kapelionas (Šventojo Sosto vardu jį skirdavo Kauno arkivyskupas), nustatytas karo kapeliono rinkimas. Akcentuotas apaštalinio vizitatoriaus dėmesys visiems dvasininkams – 1926 metais sušauktame vyskupų suvažiavime pateiktos taisyklės, apribojančios kunigų dalyvavimą politinėje veikloje.

Antrojoje knygos dalyje " Bažnytinės provincijos Lietuvoje įsteigimas" pateikiama Lietuvos bažnytinės nepriklausomybės siekimo istorija (1251 – 1918). Kun. S.Matulis argumentuotai pateikia apaštalinio vizitatoriaus įtemptą veiklą Lietuvoje, rengiant planą steigti bažnytinę provinciją: tai ir Vilniaus vyskupijos dalies, esančios Lietuvoje, Klaipėdos krašto bei kitų svarbių klausimų sprendimas. Detalizuoja arkivyskupo veiklą Romoje, analizuoja 1926 m. balandžio 4 d. popiežiaus Pijaus XI apaštalinę konstituciją "Lietuvių tautai" ir kaip į jos paskelbimą reaguota Lietuvoje. Trečiojoje dalyje "Katalikiškumo po Bažnytinės provincijos įsteigimo puoselėjimas ir Konkordato tarp Šventojo Sosto ir Lietuvos paruošimas" autorius parodo, kaip arkivyskupas gaivino katalikišką veiklą. Apžvelgia jo darbus Lietuvoje prieš kelionę į Čikagą, kalba apie socialistų valdomos vyriausybės sudarytas sunkias sąlygas Bažnyčiai bei vizitatoriaus priemones paveikti vyriausybę, akcentuoja 1926 m. spalį arkivyskupo J. Matulaičio sušaukto vyskupų suvažiavimo svarbą, apžvelgia tolesnį laikotarpį iki 1926 m. gruodžio 17 d. – iki perversmo ir būsimojo Palaimintojo veiklą po jo. Viename skyriuje analizuojamas konkordato tarp Šventojo Sosto ir Lietuvos parengimas. Čia galima išskirti septynis etapus. Pirmasis – Vilniaus vyskupo J. Matulaičio veikla nuo 1922 m. lapkričio 10 d., kai Popiežius Lietuvą pripažino teisėta valstybe, iki vyskupo vizito į Romą.

Antrajam etapui priskirtume 1923 m. birželio 21 – liepos 11 d., kai Vilniaus vyskupas Romoje lankė Apaštalų Sostą, čia jis "konkordato reikalą pajudino šiek tiek sėkmingiau" (P.173). Trečiasis etapas – posėdžiai Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje dėl konkordato. Tokie posėdžiai – tai marijonų Jurgio ir kun. Pranciškaus Bučio veiklos rezultatus. Tačiau dėl nuomonių įvairovės uždelsta ir iki Lenkijos konkordato su

Apaštalų Sostu (1925 m. vasario 10 d.) konkordato tekstas neparengtas.

Naujam etapui priskirtina veikla nuo 1925 m. rugsėjo 25 d., kai užsienio reikalų ministru tapo prof. Kun. M. Reinys. Jis visiškai palaikė J.Matulaitį ir P.Bučį. Konkordato būtinumu buvo įtikintas Seimo pirmininkas Justinas Staugaitis, tačiau pastarojo raginimui valdininkai buvo kurti.

Penktasis laikotarpis – 1925 m. gruodžio 7 d. – 1926 m. gegužės 8-9 apaštalinio vizitatoriaus atvykimas į Lietuvą, Seimo rinkimai) – itin sudėtingas. Nors ir įtikintos konkordato svarba, katalikiškos partijos tvirtino, kad prieš rinkimus jo sudaryti negalima. Knygos autorius aiškina priežastis, akcentuodamas slaptas įtakas už Lietuvos ribų bei opozicijos baimę.

Po rinkimų naujoji valdžia ėmė spausti Lietuvos vyskupus, o paskui ir visą tautos katalikišką valdžią. Tačiau iš JAV sugrįžusiam arkiv. J.Matulaičiui valdžia pranešė norinti derėtis dėl konkordato. Pokalbiai su vidaus reikalų ministru V.Požėla buvo sudėtingi – "moralinė kankynė" (P.177), o konkretūs darbai vis atidedami. Tai buvo derybų imitacija, vyriausybei reikėjo parodyti, kad derybos su Apaštalų Sostu vyksta, ir taip suklaidinti katalikus.

Septintasis etapas – Konkordato schemos rengimas – laikotarpis po 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo. Apaštalinis vizitatorius aplanko ką tik išrinkta prezidentu Antaną Smetoną. Prezidentas arkivyskupui pasiūlė parengti konkordato schemą. Ją rengdamas arkivyskupas rėmėsi keturiais šaltiniais: naujaisiais konkordatais, senesniais konkordatais, Respublikos Konstitucija ir ankstesnių valdžių specialiu komisijų rengta medžiaga. 1927 m. sausio 10 d. Lietuvos konkordato schemą arkiv. J.Matulaitis užbaigė. Ją kiek pakoregavo arkiv. J. Skvireckas, su ja buvo supažindintas ministras pirmininkas ir kartu užsienio reikalų ministras prof. Augustinas Voldemaras.

Naujoji konkordato schema buvo pristatyta Vyskupų Konferencijoje ir teigiamai įvertinta. Autorius akcentuoja, kad "sunki Apaštališkojo vizitatoriaus liga ir netikėta mirtis sausio 27 dieną jau sėkmingai pradėto darbo baigti nebeleido" (P.179). Tačiau kelias į konkordatą buvo parengtas. Lietuva jį pasirašė 1927 m. spalio 20 d., o Apaštalų Sostas 1927 m. gruodžio 8 d. Ratifikacijos raštais pasikeista 1927 m. gruodžio 10 d. Dr. Kun. S. Matulis analizuoja Lietuvos konkordato išskirtinumą, paneigdamas Onos Zostautaitės teiginį, kad iš arkiv. J.Matulaičio parengtos schemos tik labai mažai liko A.Voldemaro su Apaštalų Sostu sudarytame konkordate. Autorius pateikia žymių pasaulio vyskupų puikų Lietuvos konkordato įvertinimą.

Toliau autorius išskiria net aštuonias apaštalinio vizitatoriaus veikloje kryptis, pateikia keletą arkiv. J.Matulaičio dienoraščio citatų ir džiaugiasi turėdamas gražią viltį, kad Palaimintasis ateityje bus paskelbtas šventuoju.

"Mes. Lietuviai, esame šiauriečiai, šaltesni, nelabai rūpinamės iškelti savo žymiuosius Bažnyčios ir Tautos asmenis, - teigia S.Matulis. – Tačiau Jurgis Matulaitis dar gyvas Lietuvoje buvo apsuptas nuostabia visuotine pagarba, o po mirties jo garsas likosi iki šiandien, ypač kai jis 1987 metais viso pasaulio akivaizdoje Kristaus Vietininko buvo paskelbtas PALAIMINTUOJU. Jis buvo tikras žmogus, kurį Dievo Apvaizda dovanojo bendrai Bažnyčiai, bei ypatingai – Lietuvos Bažnyčiai". (P.193).

Knygos autorius dr. Kun. Steponas Matulis (nuo 1934 metų marijonas, 1945 m. liepos 21 d. įšventintas kunigu), baigęs Marijampolės marijonų gimnaziją, VDU studijavo filosofiją, teologiją ir techniką. Žinias gilino Vokietijoje bei Romos popiežiškajame Grigaliaus universitete. Čia baigė teologijos studijas, lankė Mariologinį institutą.

Romoje buvo marijonų generalinių namų naujokyno vedėjas, namo – kolegijos viršininkas, ekonomas, vėliau paskirtas dvasios vadu. Kun. S. Matulis Anglijoje redagavo žurnalą "Šaltinis".

1962 metais kardinolas Karolis Konfolonieris kun. S. Matulį paskyrė Didžiosios Britanijos lietuvių sielovados direktoriumi. Kun. S. Matulis atliko ir kartu darbų: buvo Londono Sporto ir Šv. Kazimiero bažnyčios Londone komiteto narys, Didžiosios Britanijos Lietuvių bendruomenės vienas iš vadovų, vėliau buvo skautų dvasios vadas ir kt. Mokslininkas skaitė paskaitas lietuviams apie Šv. Kazimierą, Lietuvos bažnytinę provinciją bei lietuvių išeiviją Didžiojoje Britanijoje, ne kartą kalbėjo apie arkivyskupą J.Matulaitį. Nuo 1933 metų bendradarbiauja spaudoje.

Itin svarbios jo mokslinės studijos. Parašė arkivyskupo J.Matulaičio biografija ir plačią jo laikų marijonų vienuolijos istoriją, knygas "Apaštalų Sostas ir Lietuva", Bažnytinės provincijos įsteigimas ir konkordatas". Buvo LKMA Istorijos mokslų sekcijos narys. Kun. S.Matulis itin rūpinosi, kad arkivyskupas J.Matulaitis (1871.04.13 – 1927. 01.27) būtų paskelbtas į altorių garbę. Beveik kiekviename "Šaltinio" numeryje buvo minimas arkivyskupas. Ir parašęs disertaciją mokslininkas toliau domėjosi arkivyskupu: rašė straipsnius, kitus ragino imtis šių darbų, tapo postulatoriumi.

Dr. Aldona Vasiliauskienė

HLp(LKH)2787
2003, 112.9

EUROPOS LIETUVIS - EUROPE'S LITHUANIAN - N

Published by Lithuanian Association in Gt.Britain and Lithuanian House Ltd.: Lietuvių Sodyba, H Hill, Nr.Bordon, Hants GU35 8TE. Prenumeratos kaina: D.Britanijoje - £15.00, Europoje - £20.00 oro paštu,, visur kitur £20.00 paprastu paštu. Skelbimų kaina - 10.00 sv. už vieną skilties colį arba iš anksto susitarus su administracija. ***Administracija: Lietuvių Sodyba, Headley Park , Picketts Hill, Nr.Bordon, Hants GU35 8TE. Tel.: 01420 472810. Čekius išrašyti: "DBLS Europos Lietuvis".*** *Redaktorė: Ilma Švalkienė 3 Regent Court, 31Green Street, Willingham, Cambs CB4 5JA England. Tel.01954202471. E-mail: ilma_svalkus@hotmail.com. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai grąžinami tik susitarus. Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos, ar leidėjų nuomonę. Už įdėtų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija neatsako.*

SKELBIMAS

A. + A. Mrs Vlada Šližienė

Mrs. Vlada Šližienėsul sulaukusi 85 metų mirė rugsėjo 15d. senelių priežiūros namuose Derby.

Mrs. V.Šližienė gimė Pakiščių kaime, Kėdainių rajone ir buvo kvalifikuota darželio auklėtoja .

Vlada 1947 metais ištekėjo už Juozo Šližio Bishops Stortforde ir liko našlė 1987 metais.

Vlada bus laidojama **trečiadienį, rugsėjo 24 d. 13.00 val. St.Georges R.C. Church, Village Street, Derby.**

Daugiau informacijos teikiama skambinant advokatei :

Virginia Juras
Tel: 020 8402 9403

PAMALDOS

Londone Lietuvių šv.Kazimiero bažnyčia
21 The Oval, E2 9DT (rytinėje miesto dalyje, prie Hackney Road) tel.:020 7739 8735.
E-mail: london@ptverijonas.freeserve.co.uk
Pamaldos sekmadieniais:
9 val.angliškai.
11.00 val. tik lietuviškai
18.00 jaunimo šv.Mišios
Darbo dienomis ir šeštadieniais šv.Mišios 19 val.
Šv.Kazimiero bažnyčia pasiekiama autobusais 26, 48, 55, 253, D6.
Artimiausia požeminė stotis - Bethnal Green - Central line.

Nottinghame - Židinyje
16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH,
tel. 0115 9821892.
Pamaldos kasdien:šiokiadieniais ir sekmadieniais 11.15 val.

Mančesteryje kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, 12.30 val.

Po pamaldų bus galima pasivaišinti lietuviškais patiekalais. Lietuviški pietūs klube parduodami už £1.50

Bradforde kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 12,30 val.

Privatus balsavimas dėl "Trust" (Private Voting Trust)

Pildant DBLS narių pageidavimą, kad būtų apsaugotas bendruomenės turtas, ir taip pat reikalaujant 2003m. DBLS visuotinio metinio suvažiavimo atstovams, Private Voting Trust veikimo detalės bus išsiuntinėtos visiems DBLS skyrių nariams ateinančių dviejų savaičių laikotarpyje.

Padiskutuoti šiuos reikalus bus šaukiami vieši susirinkimai dviejų mėnesių laikotarpyje Londone, Vidurinėje ir Šiaurinėje Anglijoje.

DBLS Centro Valdyba
2003m. rugsėjo mėn. 18d.

URAGANAS "ISABELĖ" PRIVERTĖ UŽDARYTI LIETUVOS AMBASADĄ JAV

Dėl įsisiautėjusio uragano "Isabelė" neveikė Lietuvos ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV). Pasak ambasadoriaus JAV pavaduotojo Renato Norkaus, Lietuvos ambasados darbuotojai, laikydamiesi bendrųjų rekomendacijų, uragano metu nedirbo.

Atogrąžų audra virtęs uraganas "Isabelė" nusiaubė JAV Rytų pakrantę, kur stiprus vėjas plėšė namų stogus ir vartė medžius bei elektros perdavimo linijų stulpus. Teigiama, jog uragano metu žuvo devyni žmonės. **Ambasada nedirbo** . Visi skambučiai į Lietuvos ambasadą JAV buvo nukreipiami į vadinamąjį budintį telefoną. Paskambinus minėtu numeriu atsiliepė Lietuvos ambasadoriaus JAV pavaduotojas Renatas Norkus. Virdžinijoje gyvenantis Norkus pasakojo, kad dalis JAV Rytų pakrantės liko be elektros. Vėjo greitis siekė 170 kilometrų per valandą, vėliau sumažėjo iki 130 kilometrų per valandą.

"Lietuvos žinios"